

T.C.
BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/616

KARAR NO : 2017/209

DAVACILAR : 1- ARZU ARSLAN GONCA'YI TEMSİLEN BÜRO
MEMURLARI SENDİKASI
VEKİLİ : AV. FİGEN KÜÇÜKŞAHİN AKİ
Mebüseverli Mahallesi İller Sokak No:13 -Tandoğan/Ankara
Çankaya/ANKARA
DAVALI : TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : HUKUK MÜŞAVİRİ ORHAN IŞIK
(Aynı Yerde)- Ankara

DAVANIN ÖZETİ : Türkiye İstatistik Kurumu Bursa Bölge Müdürlüğünde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/C maddesi uyarınca sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, 22.3.2016 - 22.9.2016 tarihleri arasında süt iznini yarım gün kullanma ve 1.10.2016 tarihinden sonra ücretsiz izne ayrılma istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 28.4.2016 tarih ve 799 sayılı işlemin; bir yaşında işitme engelli kızının olduğu, kızının tedavisinin halen Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Hastanesinde devam ettiği, tarafına izin verilmemesinin Anayasal eşitlik ilkesine, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu iddia edilerek iptali istenilmektedir

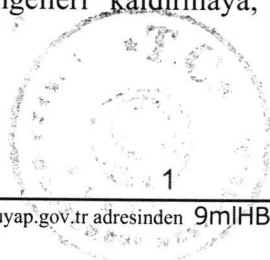
SAVUNMANIN ÖZETİ : 657 sayılı Yasa'nın 4/C maddesine istinaden 1 yıldan az süreli hizmet sözleşmeleri ile istihdam edilen geçici personelin, 657 sayılı Yasa'da memurlara tanınan haklardan yararlanma olanağı bulunmadığı, davacının istihdamına olanak tanıyan sözleşme ve dayanağı Bakanlar Kurulu kararında kullanabileceği izinlerin detaylı olarak düzenlendiği, doğum sonrası ücretsiz iznin bu izinler arasında yer almadığı, aksi yönde düşüncenin geçici personel statüsü ile bağdaşmadığı ve bu personelin daimi memur haline getirilmesine neden olacağı, dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Bursa 1. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, Türkiye İstatistik Kurumu Bursa Bölge Müdürlüğünde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/C maddesi uyarınca sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, 22.3.2016 - 22.9.2016 tarihleri arasında süt iznini yarım gün kullanma ve 1.10.2016 tarihinden sonra ücretsiz izne ayrılma istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 28.4.2016 tarih ve 799 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 5.maddesinde "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının



T.C.

BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/616

KARAR NO : 2017/209

gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." hükmüne; 10.maddesinde " Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar" hükmüne yer verilmiş; 49.maddesinde, Devletin, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı hükme bağlanmış; 90.maddesinde ise "Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır...Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu bağlamda Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesinin sözleşmeye taraf devletlerin sağlayacağı korumaların düzenlendiği 10.maddesinde "Annelere doğumdan önce ve sonra makul bir süre özel koruma sağlanır. Çalışan annelere bu dönem için ücretli izin veya yeterli sosyal güvenlikten yararlanabilecekleri bir izin verilir." kuralına, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın 8/3.maddesinde taraf devletlerin "Emzirme döneminde annelere bu amaçla yeterli bir süre işe ara verme hakkı sağlamayı" taahhüt edeceği kuralına yer verilmiştir.

Diğer yandan Anayasa'nın 128.maddesinde memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmış, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 1.maddesinde " Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır. Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiş; 4.maddesinde Kamu hizmetlerinin; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürüleceği hükme bağlanmış ve 4.maddesinin (C) bendinde geçici personel:"Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Dairesinin ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimseler" olarak tanımlanmıştır.

657 sayılı Kanun'un 104.maddesinin (A) bendinde "Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. (EK cümle: 29/1/2016-6663/6 md.) Doğum öncesi

T.C.
BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/616

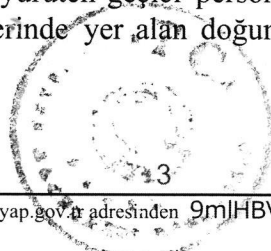
KARAR NO : 2017/209

analık izninin başlaması gereken tarihten önce gerçekleşen doğumlarda ise doğum tarihi ile analık izninin başlaması gereken tarih arasındaki süre doğum sonrası analık iznine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir." hükmüne; 108.maddesinin (B) bendinde ise "Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir." hükmü yer almıştır.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 49.maddesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü Maddesinin (C) fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak geçici personele ödenecek ücretlerin, Kurum dışından görevlendirilecekler için verilecek zaruri gider karşılıkları ve her çeşit ödenekler ile anket formu başına verilecek ödenekler ve bunların usûl ve esaslarının Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edileceği, yine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü Maddesinin (C) fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak geçici personele, ayrıca en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %20'si oranında ödeme yapılacağı ve bu ödemenin damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı hükme bağlanarak Türkiye İstatistik Kurumu'nda 657 sayılı Yasa'nın 4/C maddesi uyarınca personel istihdamına olanak sağlanmış, ancak Yasa'da anılan hükümler dışında bu personelin özlük haklarına ilişkin başkaca bir hüküm getirilmemiş olup, personel ile yapılacak sözleşme şartları Bakanlar Kurulu kararları ile belirlenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 2015 ve 2016 yıllarında 2014/7092 ve 2015/8319 sayılı Bakanlar Kurulu kararlarına istinaden imzalanan 05.01.2015-31.12.2015 ile 04.01.2016-30.12.2016 tarihleri arasında geçerli sözleşmelerle TÜİK Bursa Bölge Müdürlüğü emrinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi kapsamında sözleşmeli personel olarak görev yapan davacının, 06.06.2015 tarihinde doğum yaptığı, doğum izninin bitiminden itibaren ücretsiz doğum iznine ayrılma talebiyle başvuruda bulunduğu, bu başvurunun ücretsiz doğum izninin 4/C kapsamında görev yapan personele verilecek izinler arasında sayılmadığından bahisle reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlığa konu olayda, davalı idare tarafından, 657 sayılı Yasa'nın 4/C maddesine istinaden istihdam edilen geçici personelin 1 yıldan az süreli hizmet sözleşmeleri ile istihdam edildiği, bu nedenle 657 sayılı Yasa'da memurlara tanınan haklardan yararlanma olanağı bulunmadığı, davacının istihdamına olanak tanıyan sözleşme ve dayanağı Bakanlar Kurulu kararında kullanabileceği izinlerin detaylı olarak düzenlendiği, doğum sonrası ücretsiz izin bu izinler arasında yer almadığı, aksi yönde düşüncenin geçici personel statüsü ile bağdaşmadığı ve bu personelin daimi memur haline getirilmesine neden olacağı, dava konusu işlemin bu nedenle hukuka uygun olduğu ileri sürülmekte ise de; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C bendinde tamımı yapılan ve kamu görevlilerinin istihdam biçimleri arasında sayılan geçici personelin de anılan Yasa uyarınca genel anlamda kamu görevlisi olduğu açık olup, Anayasa'nın 128.maddesi ile memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceğinin hükme bağlandığı, yine Anayasa'nın Devletin amaç ve görevlerini düzenleyen 5.maddesi ile kanun önünde eşitliği düzenleyen 10.maddesi ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar dikkate alındığında, genel anlamda kamu görevlisi olan ve kamu hizmeti yürüten geçici personelin de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104 ve 108.maddelerinde yer alan doğum izinlerinden faydalanması gerektiği



T.C.
BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/616

KARAR NO : 2017/209

tartışmasızdır.

Öte yandan, Anayasa'nın Kanun önünde eşitlik ilkesinin aynı statüde yer alan kişiler bakımından geçerli olduğu, farklı statüde yer alanlara aynı hakların tanınamayacağı açık olmakla birlikte, doğum süreci ve annelik durumu ile yeni doğan bir bebeğin insan olmak temelindeki haklarının kamu görevlileri arasında statü farkına endekslenemeyeceği, Anayasa'nın 49.maddesinde ifade edilen Devletin, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağına ilişkin düzenleme ve kadın istihdamının Devletin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesindeki yeri dikkate alındığında, kamuda yer alan istihdam biçimlerinden biri olan geçici personelin 657 sayılı Yasa'nın tanıdığı ücretsiz doğum izninden faydalanamayacağına ilişkin uygulamanın temel insan haklarına, eşitlik ilkesine uygun olmadığı açıktır.

Bu veriler ışığında, TÜİK Bursa Bölge Müdürlüğü emrinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi kapsamında sözleşmeli personel olarak görev yapan davacının ücretsiz doğum iznine ayrılma istemiyle yaptığı başvurunun, ücretsiz doğum iznin 4/C kapsamında görev yapan personele verilecek izinler arasında sayılmadığından bahisle reddine ilişkin 28.04.2016 tarih ve 799 sayılı TÜİK Bursa Bölge Müdürlüğü işleminin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

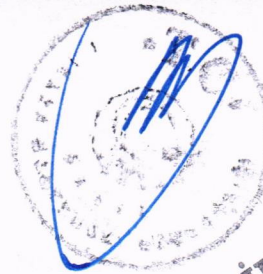
Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 268,65 TL yargılama gideri ile A.A.Ü.T uyarınca belirlenen 990,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde istinaf yolu açık olmak üzere, 16/02/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
TURAN ASLAN
27786

Üye
MELİKE ELİF KORKMAZ
178619

Üye
ELİF ERDOĞAN POLAT
195078

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı:	29,20 TL
Karar Harcı :	29,20 TL
YD Harcı :	48,10 TL
Vekalet Harcı :	4,10 TL
Posta Gideri :	158,05 TL
TOPLAM :	268,65 TL



ASLI GİRİDİR